

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นหัวใจของการพัฒนาประเทศและเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการอาชีวศึกษาเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมเพราะความเจริญของประเทศขึ้นอยู่กับทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ สามารถตอบสนองความต้องการขยายตัวด้านธุรกิจและอุตสาหกรรม รวมทั้งการนำเอาเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ และเมื่อโลกเป็นสากลมากขึ้นการที่ประเทศไทยจะเข้าแข่งขันกับประเทศอื่นๆ ได้นั้นการศึกษาไทยจะต้องเป็นเครื่องมือสำคัญในการเข้าสู่การแข่งขันในโลกด้วยยุคแห่งเทคโนโลยีหรือข้อมูลข่าวสารไร้พรมแดน

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มีบทบัญญัติว่าด้วยการที่รัฐต้องจัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ เพื่อเป็นหลักในการจัดการศึกษาของชาติ ยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) จึงเป็นกฎหมายที่ปฏิรูปความคิดและคุณค่าของสังคมไทยที่เน้นให้ “คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา” และเศรษฐกิจเป็นเพียงเครื่องมือช่วยพัฒนาให้คนมีความสุขและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น พร้อมทั้งปรับเปลี่ยนวิธีการพัฒนามาเป็นการพัฒนาแบบองค์รวม มีกระบวนการเชื่อมโยงมายังยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) ซึ่งเป็นแผนแม่บทในการพัฒนาประเทศชาติให้มีความเจริญก้าวหน้า มีจุดมุ่งหมายเน้นการแก้ปัญหาความยากจนและยกระดับคุณภาพชีวิตของคนส่วนใหญ่ของประเทศให้เกิด “การพัฒนาที่ยั่งยืนและความอยู่ดีมีสุขของคนไทย” และสร้างค่านิยมร่วมให้คนไทยตระหนักถึงความจำเป็นและปรับเปลี่ยนกระบวนการคิดทัศนคติ และกระบวนการทำงานโดยยึด “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญานำทางให้เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลงระบบบริหารจัดการประเทศแนวใหม่ที่มุ่งสู่ประสิทธิภาพและคุณภาพ และก้าวตามโลกได้อย่างรู้เท่าทัน จึงทำให้เห็นได้ว่าการพัฒนาศักยภาพของคนไทยและระดับคุณภาพชีวิตโดยรวมดีขึ้น โดยในช่วง 3 ปีแรก ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 9 มีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 6.1 ต่อปี ส่งผลให้รายได้เฉลี่ยต่อคนประจำปีเพิ่มขึ้นจาก 2,100 บาท ในปี 2504 เป็น 99,339 บาท ในปี 2547 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550, หน้า 3) แต่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของคนไทยยังไม่สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจ แม้ว่าภาพรวมของไทยมีการศึกษาสูงขึ้น จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของคนไทยเพิ่มขึ้น จาก 7.1 ในปี 2545 เพิ่มขึ้น เป็น 7.8 ในปี 2546 และเพิ่มขึ้นเป็น 8.1 ในปี 2547 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550, หน้า 5) ซึ่งแนวคิดของแผนพัฒนา

เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) จะต้องสร้าง “ความสมดุลและภูมิคุ้มกัน” โดยเฉพาะการสร้างคุณภาพคน ให้เป็นคนดี มีคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต ไม่เบียดเบียนผู้อื่น เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีความอดทน มีความเพียร มีวินัย มีสติ มีการพัฒนาปัญญาและความรู้อย่างต่อเนื่อง ดังผลการสำรวจความต้องการแรงงานในเชิงคุณภาพของแรงงานระดับอาชีวศึกษาที่ผู้ประกอบการต้องการมี 12 ประการตามลำดับ ได้แก่ 1) ทักษะคิดที่ดีต่อการทำงาน 2) การมีมนุษยสัมพันธ์สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น 3) ความรู้ในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับงาน 4) ความรู้ทั่วไป 5) ความสามารถในการใช้ภาษา 6) ทักษะทางด้านคณิตศาสตร์ 7) ความสามารถในการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ 8) ความสามารถในการสื่อสาร 9) ความรวดเร็วในการทำงาน 10) ความคิดสร้างสรรค์ 11) ทักษะคอมพิวเตอร์ 12) ทักษะหลากหลาย (กลุ่มวิจัยอาชีวศึกษาเปรียบเทียบ สำนักวิจัยและพัฒนาการอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2548, หน้า 6)

ด้วยพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 มาตรา 6 ระบุว่าการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ ต้องเป็นการจัดการศึกษาในด้านวิชาชีพที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนพัฒนาการศึกษา เพื่อผลิตกำลังคนในด้านวิชาชีพระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี รวมทั้งยกระดับการศึกษาวินัยให้สูงขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยนำความรู้ในทางทฤษฎีเป็นสากลและภูมิปัญญาไทยมาพัฒนาผู้รับการศึกษาให้มีความรู้ความสามารถในทางปฏิบัติและมีสมรรถนะจนสามารถนำไปประกอบอาชีพในลักษณะผู้ปฏิบัติหรือประกอบอาชีพอิสระได้ และมาตรา 8 ระบุให้การจัดการศึกษาอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพให้จัดได้โดยรูปแบบ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาระบบทวิภาคี (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา , 2551, หน้า 3)

ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ มีสถานศึกษาในสังกัดที่จัดการเรียนการสอน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ทั่วประเทศจำนวน 404 แห่ง ได้มีการพัฒนาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 (ปรับปรุง พ.ศ. 2546) เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนระดับทักษะฝีมือ ให้เป็นช่างฝีมือ และเป็นช่างผู้ชำนาญบนพื้นฐานทฤษฎีและการวิจัยอย่างง่าย ๆ ให้เป็นระดับ Technician และระดับเทคโนโลยี ที่มีความรู้ ทักษะ ความชำนาญในวิชาชีพและมีคุณธรรม 4 ด้าน คือ มีความรับผิดชอบ ความมีวินัยของในตนเอง มีความผูกพันและความมีมนุษยสัมพันธ์ ไปสู่การปฏิบัติที่ดี ตลอดจนโดยเน้นนโยบายการจัดการศึกษาคือและเด่น คือ 1) เป็นคนดี คนเก่ง มีสุข 2) เป็นคนคิดเป็น ทำเป็นแก้ปัญหาเป็น และ 3. เป็นคนมีความสามารถเข้ากับชุมชนหรือสังคมที่เปลี่ยนแปลงได้ เป็นผู้มีความรู้เหมาะสมสามารถนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ได้ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน

ปัจจุบันการจัดการอาชีวศึกษามตามสาขาวิชาชีพประกอบด้วย ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ประเภทวิชาอุตสาหกรรมและการท่องเที่ยว ประเภทวิชาคหกรรม ประเภทวิชาเกษตรกรรม และประเภทวิชาศิลปกรรม ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ได้แก่ จังหวัดระยอง ชลบุรี ฉะเชิงเทรา ซึ่งเป็นเขตพัฒนาธุรกิจภาคอุตสาหกรรมอย่างกว้างขวาง ทำให้มีการขยายตัวด้านการประกอบธุรกิจอิสระอย่างรวดเร็ว และมีความต้องการด้านแรงงานช่างระดับกึ่งฝีมือ ระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี เพิ่มขึ้นมาก ระบบการศึกษาและการประกอบอาชีพด้านแรงงานเปลี่ยนไปเป็นการประกอบอาชีพด้านอุตสาหกรรม การบริการและการค้ากันมากขึ้น ทำให้นักเรียนนักศึกษาต่างให้ความสนใจการเรียนอาชีวศึกษากันมากขึ้นจนสถานศึกษาไม่สามารถจัดครุภัณฑ์ สถานที่ บุคลากร ให้เพียงพอแก่ความต้องการ กอปรกับสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีนโยบายให้สถานศึกษารับนักเรียน นักศึกษาเข้าเรียนทุกสาขาวิชา “อยากเรียน ต้องได้เรียน” เพื่อสนองความต้องการแรงงานและนโยบายบริหารจัดการเรียนการสอนเน้น Social Shop หรือ Social Lab โรงเรียน โรงงาน หรือ โรงงาน โรงเรียน ให้ผู้เรียนทำโครงการเกี่ยวกับการประดิษฐ์คิดค้น โดยใช้เทคโนโลยีของสาขาที่ตนเรียน หรือจัดทำนวัตกรรมหรือชิ้นงานหรือโครงการหรือกิจกรรมทางวิชาชีพรวมถึงการจัดการและการให้บริการ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้และประสบการณ์มาบูรณาการในการทำงาน

สภาพปัจจุบันจำนวนความต้องการเรียนอาชีวศึกษามีมากขึ้นมาตลอดอย่างต่อเนื่อง และเพิ่มเป้าหมายการรับผู้เข้าเรียนเพิ่มขึ้นทุกๆ ปีนั้น จึงทำให้มีความสนใจที่ศึกษา ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาอาชีวศึกษาของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก จากปัจจัยด้านส่วนบุคคล ด้านครอบครัวและด้านค่านิยม คาดว่า ข้อมูลที่ได้รับจากการวิจัยสามารถนำไปพัฒนาหลักสูตรการสอน วิธีการสอน และพัฒนาบุคลากรให้ตรงกับความต้องการของนักเรียนและสอดคล้องกับความต้องการของแรงงานภาคอุตสาหกรรม หรือปรับปรุงพัฒนาสภาพแวดล้อมสถานที่ของสถานศึกษา นอกจากนี้สถาบันการศึกษาจะสามารถนำไปใช้ในการปรับปรุงการแนะแนวการศึกษาและกำหนดเป้าหมายการรับความต้องการเรียนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านส่วนบุคคล ด้านครอบครัว และด้านค่านิยม ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก
2. เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก

3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาอาชีวศึกษา ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก

สมมติฐานในการวิจัย

1. ปัจจัยด้านส่วนบุคคล มีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก
2. ปัจจัยด้านครอบครัว มีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก
3. ปัจจัยด้านค่านิยม มีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับด้านส่วนบุคคล ด้านครอบครัว ด้านค่านิยม และสภาพแวดล้อมสถานศึกษา เป็นพื้นฐานในการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาอาชีวศึกษา ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก
2. เป็นแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการผู้เรียน ของสถานศึกษาอาชีวศึกษา ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก

คำถามในการวิจัย

ปัจจัยใดที่มีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาอาชีวศึกษา ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตของเนื้อหาผู้วิจัยมุ่งศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาของนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 (ปวช.1) ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่ตั้งอยู่ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก โดยศึกษาปัจจัย 4 ด้าน คือ ด้านส่วนบุคคล ด้านครอบครัว ด้านค่านิยม และด้านสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาอาชีวศึกษา
2. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 (ปวช.1) ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ปีการศึกษา 2550 จำนวน 11,214 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้จากกลุ่มประชากร คือ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 (ปวช.1) ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ปีการศึกษา 2550 จำนวน 375 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น ประกอบด้วย

3.1.1 ปัจจัยด้านส่วนบุคคล

3.1.1.1 เพศ

3.1.1.2 อายุ

3.1.1.3 ประเภทสาขาวิชาที่เลือกเรียน

3.1.1.4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน(GPA. ม.3)

3.1.2 ปัจจัยด้านครอบครัว

3.1.2.1 อาชีพผู้ปกครอง

3.1.2.2 รายได้ผู้ปกครอง(รวม)

3.1.2.3 การศึกษาผู้ปกครอง

3.1.2.4 เขตที่อยู่อาศัย

3.1.3 ปัจจัยด้านค่านิยม

3.1.3.1 ค่านิยมการเรียนและกลุ่มอ้างอิง

3.1.3.2 ค่านิยมสาขาวิชาที่เรียน

3.1.3.3 ความต้องการเกียรติยศชื่อเสียง

3.1.3.4 ค่านิยมในอาชีพและหน้าที่

3.1.3.5 ความก้าวหน้าและความมั่นคงในอาชีพ

3.2 ตัวแปรตาม คือ สภาพแวดล้อมของสถานศึกษาอาชีวศึกษา ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ประกอบด้วย

3.2.1 ด้านความเชื่อมั่นต่อชื่อเสียงสถานศึกษา

3.2.2 ด้านสถานที่ตั้งสถานศึกษา

3.2.3 ด้านความเชื่อมั่นในครูผู้สอน

3.2.4 ด้านความเชื่อมั่นในหลักสูตรการสอน

3.2.5 ด้านความเชื่อมั่นต่อครูผู้สอน

กรอบความคิดในการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้แนวคิดมาจากนักวิจัยหลายท่าน เช่น ทฤษฎีการเลือกอาชีพ ของเชฟเฟอร์ (R.H. Schaffer, 1953) ทฤษฎีการกระทำทางสังคม ของคลาร์ค Clark, 1990) ทฤษฎีค่านิยม ของโรคิช (Rokeach, 1968 : 13-33) และ ทฤษฎีการจูงใจ ของมาสโลว์ (Maslow, 1970, pp. 122-144) ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีต่างๆ มาสังเคราะห์เป็นตัวแปร แล้วจัดกลุ่มตัวแปรที่มีเนื้อหาใกล้เคียงกันมาจัดกลุ่มไว้ด้วยกัน แล้วนำมาสรุปเป็นปัจจัยด้านส่วนบุคคล ด้านครอบครัว ด้านค่านิยม มีผลต่อความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาอาชีวศึกษา ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ดังภาพที่ 1

ตัวแปรต้น

ภาพที่ 1 กรอบความคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. สถานศึกษา หมายถึง สถานที่จัดศึกษาให้แก่ผู้เรียนซึ่งงานวิจัยนี้จะศึกษาเฉพาะ วิทยาลัยเทคนิค วิทยาลัยอาชีวศึกษา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี วิทยาลัยการอาชีพ และ วิทยาลัยสารพัดช่าง ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการที่มีการเรียนการสอนประเภทสาขาวิชาช่างอุตสาหกรรม ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ประเภทวิชาคหกรรม ประเภทวิชาเกษตรกรรมและเทคโนโลยี ประเภทวิชาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ประเภทศิลปกรรม ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก

2. เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก หมายถึง พื้นที่ของ 3 จังหวัด ที่มีสถานศึกษาดังอยู่ คือ จังหวัดระยอง จังหวัดชลบุรี จังหวัด ฉะเชิงเทรา

3. นักเรียน หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2550 ประเภทพาณิชยกรรม ประเภทสาขาวิชาช่างอุตสาหกรรม ประเภทวิชาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ประเภทวิชาเกษตรกรรมและเทคโนโลยี ประเภทศิลปกรรมประเภทวิชาคหกรรม ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก

4. ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หมายถึง การศึกษาที่จัดให้นักเรียนได้เรียนวิชาชีพ โดยรับผู้จบการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3) หรือเทียบเท่า เพื่อเข้าเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพพุทธศักราช 2545 (ปรับปรุง พ.ศ.2546) เป็นเวลา 3 ปี ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก

5. ปัจจัยด้านส่วนบุคคล หมายถึง คุณลักษณะของนักเรียนแต่ละคนในงานวิจัยนี้ได้แก่ เพศ อายุ ประเภทสาขาวิชา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน(GPA)

6. ประเภทสาขาวิชา หมายถึง สาขาวิชาที่เปิดการเรียนการสอน ประกอบด้วย

6.1 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม หมายถึง การจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาพาณิชยการ สาขาวิชาการบัญชี สาขาวิชาเลขานุการ สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ สาขาวิชาธุรกิจค้าปลีก สาขาวิชาการขาย

6.2 ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม หมายถึง การจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ สาขาวิชาเครื่องมือกล สาขาวิชาการก่อสร้าง สาขาวิชาโลหะการ สาขาวิชาเครื่องกลและซ่อมบำรุง

6.3 ประเภทวิชาหัตถกรรม หมายถึง การจัดการเรียนการสอน สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ สาขาวิชาหัตถกรรมศาสตร์ สาขาวิชาผ้าและเครื่องแต่งกาย

6.4 ประเภทวิชาเกษตรและเทคโนโลยี หมายถึง การจัดการเรียนการสอน สาขาวิชาเกษตรศาสตร์ และสาขาวิชาเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

6.5 ประเภทวิชาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว หมายถึง การจัดการเรียนการสอน สาขาวิชาการการโรงแรมและท่องเที่ยว

6.6 ประเภทวิชาศิลปกรรม หมายถึง การจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาศิลปกรรม

7. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง สิ่งที่แสดงคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนในงานวิจัยนี้ คือ ผลการเรียนรู้เฉลี่ย 6 ภาคเรียน ตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามระเบียบที่ใช้เป็นหลักฐานการเข้าเรียนจากสถานศึกษาเดิม

8. ปัจจัยด้านครอบครัว หมายถึง สภาพของครอบครัวที่นักเรียนอาศัยอยู่หรือเป็นผู้อุปการะนักเรียน โดยบ่งชี้ถึงระดับความรู้ที่ใช้ประกอบอาชีพเพื่อสร้างรายได้ที่เป็นปัจจัยพื้นฐานต่อการดำรงชีพและการเรียน ประกอบด้วย

8.1 อาชีพผู้ปกครอง หมายถึง อาชีพที่บิดาหรือมารดา หรือผู้ที่เป็นผู้ปกครองในการมอบตัวลงทะเบียนเรียน หรือผู้อุปการะ ทำเป็นกิจกรรมหรืองานที่สร้างรายได้หลักที่ใช้ประกอบเลี้ยงชีพในปัจจุบัน ได้แก่

8.1.1 รับราชการ หมายถึง ผู้ที่ทำงานในระบบราชการ โดยเป็นข้าราชการหรือทำงานเป็นลูกจ้างประจำในสังกัดของรัฐบาล

8.1.2 รัฐวิสาหกิจ หมายถึง ผู้ที่ทำงานในหน่วยงานของรัฐวิสาหกิจ โดยเป็นพนักงานหรือทำงานเป็นลูกจ้างประจำในสังกัดของรัฐวิสาหกิจ

8.1.3 พนักงานบริษัท/ห้างร้าน หมายถึง การประกอบอาชีพในฐานะเป็นลูกจ้างรายเดือนในบริษัทหรือห้างร้านของเอกชน เช่น โรงงาน ธนาคาร บริษัท

8.1.4 เกษตรกรรม หมายถึง อาชีพทำไร่ ทำสวน ทำนา ประมง และทำฟาร์มเลี้ยงสัตว์ทุกประเภท หรืออื่นๆ เกี่ยวกับเกษตรกรรม

8.1.5 อื่นๆ หมายถึง การประกอบธุรกิจส่วนตัว หรือประกอบอาชีพอิสระมีอิสระในการบริหารงาน หรือนักการเมือง ที่ไม่ใช่อาชีพรับราชการ รัฐวิสาหกิจ พนักงานบริษัท/ห้างร้าน เกษตรกรรม

8.2 รายได้ผู้ปกครอง หมายถึง รายได้ต่อเดือนของบิดาหรือมารดาด้วยกันหรือ

รายได้ของบิดาคนเดียว หรือรายได้ของมารดาคนเดียว ในกรณีที่ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดไม่ได้ประกอบอาชีพ หรือรายได้ของผู้ปกครองในการมอบตัวลงทะเบียนเรียน(ส่วนกรณีที่นักเรียนไม่มีบิดาหรือมารดาให้ถือรายได้ของผู้อุปการะ) โดยแบ่งระดับรายได้ ตั้งแต่ น้อยกว่า 15,000 บาท หรือ ตั้งแต่ 15,001 ถึง 30,000 บาท หรือ ตั้งแต่ 30,001 ถึง 45,000 บาท หรือ ตั้งแต่ 45,001 ถึง 50,000 บาท หรือตั้งแต่ 50,001 บาทเป็นต้นไป

8.3 การศึกษาผู้ปกครอง หมายถึง ระดับการศึกษาสูงสุดที่บิดามารดาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างครั้งนี้ ประกอบด้วย ต่ำกว่าระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ หรือเทียบเท่า ระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า ระดับปริญญาตรี หรือ สูงกว่าระดับปริญญาตรี

8.4 เขตที่อยู่อาศัย หมายถึง บริเวณที่บ้านพักอาศัย สถานที่อยู่อาศัยของนักเรียนและผู้ปกครองในปัจจุบัน ซึ่งเป็นเหตุประกอบการตัดสินใจเรียน โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ อยู่ในพื้นที่เดียวกันกับสถานศึกษา หรือ อยู่ต่างอำเภอกับสถานศึกษา หรือ อยู่ต่างจังหวัด

9. ปัจจัยด้านค่านิยม หมายถึง ความเชื่อหรือการยอมรับของคนในสังคมที่เห็นพ้องต้องกันว่าสิ่งใดดีหรือไม่ดี สิ่งใดคือสิ่งที่เหมาะสม ซึ่งเป็นผลกระทบต่อพฤติกรรมของสมาชิกในสังคม ประกอบด้วย

9.1 ค่านิยมการเรียนและกลุ่มอ้างอิง หมายถึง ความต้องการเลือกเรียน การยอมรับจากคนในสังคม ไม่ได้เกิดจากความตั้งใจหรืออุดมการณ์ของตนเอง แต่เลือกเรียนเพราะเป็นไปตามสิ่งแวดล้อมและกลุ่มอ้างอิง เช่น พ่อแม่ ญาติ พี่ น้อง เพื่อน ที่เป็นศิษย์เก่าหรือกำลังเรียนอยู่ในปัจจุบันเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดการเรียนแบบและตัดสินใจ

9.2 ค่านิยมสาขาวิชาที่เรียน หมายถึง ค่าความนิยมในสาขาวิชาการเรียนการสอนที่นักเรียนเลือกเรียนในระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพในปีการศึกษา 1/2550 ที่เป็นเหตุให้นักเรียนใช้ตัดสินใจเลือกสาขาวิชานั้นๆ

9.3 ความต้องการเกียรติยศชื่อเสียง หมายถึง ความหวังในอนาคตที่ทำให้มีชื่อเสียง รุ่งเรืองก้าวหน้าในหน้าที่ มีอนาคตดี มีความมั่นคง ปลอดภัย มีชื่อเสียงในระดับช่างฝีมือ มีงานทำที่ดีและทำให้บุคคลอื่นมีความชื่นชม ให้การยอมรับและยกย่อง

9.4 ค่านิยมในอาชีพและหน้าที่ หมายถึงการเลือกอาชีพตามคุณลักษณะของอาชีพที่ตนชอบและพอใจ หรือเรียนแบบรุ่นพี่จบไปแล้ว สามารถนำความรู้จากวิชาชีพที่เลือกไปหารายได้ตามอาชีพที่ชอบหลังเรียนจบ

9.5 ความก้าวหน้าและความมั่นคงในอาชีพ หมายถึง ความเชื่อมั่นในการมีงานทำ และมีความก้าวหน้า ความมั่นคงในหน้าที่การงาน เป็นที่ยอมรับของสังคม

10. สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา หมายถึง องค์ประกอบด้านกายภาพและคุณภาพ ตามการรับรู้ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในเขตพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ประกอบด้วย

10.1 ด้านความเชื่อมั่นต่อชื่อเสียงสถานศึกษา หมายถึง ความมั่นใจในชื่อเสียงของ สถานศึกษาเป็นที่ยอมรับและนิยมของสังคม สถานประกอบการ เป็นสถานศึกษาที่ผู้เรียนและ ผู้ปกครองเชื่อมั่นต่อกฎระเบียบ วินัย มาตรฐานของสถานศึกษาหรือสภาพแวดล้อมภายนอกและ ภายใน

10.2 ด้านสถานที่ตั้งสถานศึกษา หมายถึง บริเวณสถานที่ตั้งของสถานศึกษาอยู่ใน เขตชุมชน การเดินทางโดยสะดวกตลอดเวลา อยู่ใกล้สิ่งอำนวยความสะดวกเช่น ที่พัก หอพัก ร้านอาหาร ตลาด เป็นต้น

10.3 ด้านความเชื่อมั่นในครูผู้สอน หมายถึง เชื่อและมีความมั่นใจในการ บริหารของคณะบริหาร ครู ที่แต่ละหลักสูตรการสอนมีวัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ประกอบการสอน เพียงพอ

10.4 ด้านความเชื่อมั่นในหลักสูตรการสอน หมายถึง ความเหมาะสมของ หลักสูตรการสอนที่หลากหลาย และสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน เรียนจบแล้ว สามารถใช้ความรู้ในการประกอบอาชีพและเข้าเรียนต่อได้

10.5 ด้านความเชื่อมั่นต่อครูผู้สอน หมายถึง ปริมาณครู และความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ ที่ใช้ในการบริหารการสอน ให้เกิดความสำเร็จในกระบวนการเรียนรู้ ของครูผู้สอนในแต่ละสาขาวิชา